

TERCÜMELER

CEZA KOĞUŞTURMALARININ AKTARILMASI KONUSUNDA AVRUPA SÖZLEŞMESİ (1)

Tercüme eden (2): Prof. Dr. Nurullah KUNTER

GİRİŞ

Bu Sözleşmeyi imzalayan Avrupa Konseyi üyesi Devletler; Avrupa Konseyinin amacının üyeleri arasında daha sıkı bir birliği gerçekleştirmek olduğunu gözönünde tutarak,

Cezalandırmanın daha adil ve daha tesirli kılınması için ceza hukuku sahasında bugüne kadar yapılmış olanları tamamlamak istiyerek,

Suçların koğuşturulmasının milletlerarası alanda vé karşılıklı güven havası içinde, özellikle yetki uyuşmazlığı sakıncalarını önliyecek şekilde düzenlenmesini sağlamanın faydalı olacağını düşünerek,

aşağıdaki maddeleri kabul etmişlerdir :

(1) İngilizce metindeki «proceedings» karşılığında fransızca metinde kullanılan «procédure» kelimesini türkçeye «koğuşturma» diye çevirmemizin sebebini «Ana çizgileriyle Ceza Koğuşturmalarının Aktarılması konusunda Avrupa Sözleşmesi» başlıklı makalemizde (Kubalı'ya Armağan, İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi, 1974. s. 217) uzun uzadıya açıkladık. Kaldı ki fransızca metinde de hemen son dakikalara kadar «poursuite» denilmekte idi.

(2) Avrupa Konseyi tarafından Sözleşmeler serisinin 73. sù olarak 1972 de fransızca ve ingilizce olarak yayınlanan metinden yapılan özel tercümedir. Sözleşmenin her iki dilden metni veya bir dilden metni ile açıklayıcı raporu şu adresten istenebilir: Direction de l'Information, Conseil de l'Europe, F 67006 Strasbourg.

KESİM I**TARİFLER****Madde 1**

Sözleşmede kullanılan :

(a) «suç» terimi, hem ceza kanunlarının suç saydığı eylemleri hem de, idarî bir makamın yetkisine girdiği takdirde ilgilinin işi yargılama makamı önüne getirebilmesi şartı ile, bu Sözleşmenin III sayılı ekinde gösterilen kanunlarda öngörülen eylemleri,

(b) «müeyyide» terimi, ceza kanunlarına veya III sayılı ekte belirtilen kanunlara aykırılık dolayısı ile öngörülmüş veya hükmedilmiş her türlü ceza veya tedbiri ifade eder.

KESİM II**YETKİ****Madde 2**

1. Sözleşen her Devlet, bu Sözleşmenin uygulanması için, bir başka sözleşen Devlet ceza kanununun uygulanabildiği her suçu kendi ceza kanununa göre koğuşturmak yetkisine sahiptir.

2. Sadece bu maddenin 1. fıkrası ile sözleşen Devletlere tanınmış olan yetkinin kullanılabilmesi, diğer sözleşen Devlet tarafından koğuşturma istenmesine bağlıdır.

Madde 3

Kendi kanununa göre bir suçu koğuşturmakla yetkili her sözleşen Devlet, bu Sözleşmenin uygulanması için, aynı eylem yüzünden diğer bir sözleşen Devlet tarafından koğuşturulan yahut koğuşturulacak olan sanık hakkında, koğuşturma yapmaktan vazgeçebilir veya başlamış olan koğuşturmaya son verebilir. Koğuşturmadan vazgeçme veya koğuşturmaya son verme kararı, 21. maddenin 2. fıkrası dolayısı ile, diğer Devlette kesin bir karar verilinceye kadar geçicidir.

Madde 4

İstenilen Devlet, sadece 2. maddeye dayanarak yaptığı koğuşturmaya, istiyen Devletin kanununa göre ceza verme hakkının, özellikle 10. maddenin (c), 11. maddenin (f) ve (g) bentleri ile 22, 23 ve 26. maddelerde ayrıca düzenlenmiş olan zamanaŐımından başka bir sebeple düŐtüđünü öğrendiği anda son verir.

Madde 5

Bu Sözleşmenin III. kesimindeki hükümler, istenilen Devletin kendi kanunlarına göre sahip olduğu yetkiyi sınırlamazlar.

KESİM III**KOĐUŐTURMALARIN AKTARILMASI****Bölüm 1 : Koğuşturma isteği****Madde 6**

1. Sözleşen Devletlerden her biri, kendi kanununa göre suç olan bir eylemden ötürü sanık olan kişi hakkında koğuşturma yapmasını, bu Sözleşmede gösterilen hallerde ve belirtilen şartlara uygun olarak bir diğer sözleşen Devletten isteyebilir.

2. Sözleşen Devletlerin yetkili makamları, bu Sözleşmenin kendilerine verdiği bir diğer Devletten koğuşturma yapmasını istemek imkânını gözönünde tutacaklardır.

Madde 7

1. İstenilen Devlette koğuşturma yapılabilmesi için hem koğuşturma isteğine yol açan eylemin bu Devlette işlenmesi halinde suç sayılması hem de failin yine bu Devlet kanunlarına göre hakkında müeyyide uygulanabilen bir kişi olması şarttır.

2. Suç, istiyen Devlette kamu görevi yapan bir kişi tarafından veya böyle bir kişiye veya bu Devlette kamusal nitelikte bir kuruma veya bir Şeye karşı işlenmişse, istenilen Devlette de kamu görevi yapan bir kişi tarafından veya aleyhinde suç işlenenin iste-

nilen Devlette karşılığı olan bir kişiye, bir müesseseye veya bir şeye karşı işlenmiş sayılacaktır.

Madde 8

1. Sözleşen Devletlerden her biri, aşağıdaki hallerin birinde veya daha fazlasında diğer bir sözleşen Devletten koğuşturma isteyebilir :

- (a) Sanık istenilen Devlette mutat olarak oturuyorsa,
- (b) Sanık istenilen Devletin vatandaşı ise veya istenilen Devlet sanığın asıl Devleti ise,
- (c) Sanık hakkında istenilen Devlette hürriyeti bağlayıcı bir müeyyide uygulanmakta ise veya uygulanacaksa,
- (d) Sanık istenilen Devlette aynı veya başka suçlarından ötürü koğuşturulmakta ise,
- (e) Koğuşturmanın aktarılmasının hakikatin meydana çıkması bakımından faydalı olduğu ve özellikle en önemli delillerin istenilen Devlette bulunduğu görüşünde ise,
- (f) Muhtemel bir mahkûmiyetin istenilen Devlette yerine getirilmesinin hükümlünün toplumdaki yerini tekrar alabilmesi imkânlarını artıracığı görüşünde ise,
- (g) Kendi ülkesinde yapılacak duruşmada sanığın hazır bulunmasının sağlanamayacağı, buna karşılık, istenilen Devletteki duruşmada bunun sağlanabileceği görüşünde ise,
- (h) Muhtemel bir mahkûmiyeti, suçluların geriverilmesi yoluna başvursa dahi, yerine getiremeyeceği, buna karşılık istenilen Devletin bu imkâna sahip olduğu görüşünde ise.

2. Eğer sanık sözleşen bir Devlette kesin olarak mahkûm olmuşsa, bu Devlet yukardaki 1. fıkrada belirtilen hallerin bir veya daha fazlasında koğuşturmanın aktarılmasını ancak kendisi hatta suçlunun geriverilmesi yoluna başvurarak müeyyideyi yerine getiremiyorsa ve diğer Devlet de yabancı memlekette verilen yargıların yerine getirilmesi prensipini kabul etmiyor veya böyle bir yargıyı yerine getirmeyi reddediyorsa, isteyebilir.

Madde 9

1. İstenilen Devletin yetkili makamları, yukardaki maddeler uyarınca kendilerine gönderilmiş olan koŒuŒturma isteklerini ince-lerler ve işleme koyacaklarsa gereğini kendi kanunlarına göre tayin ederler.

2. İstenilen Devletin kanunu suçun cezalandırılması yetkisini idarî bir makama veriyorsa, bu Devlet durumu derhal istiyen Dev-lete bildirir. İstenilen Devlet, 3. fıkraya göre bir beyanda bulun-muşsa, bildirme gerekmez.

3. Sözleşen Devletlerden her biri, imzalarken veya onaylama, kabul veya katılma belgelerini verirken yahut her hangi bir zaman- da, Avrupa Konseyi Genelsekreterine hitaben yapacağı bir beyan ile, milli kanununun belli suçların cezalandırılması yetkisini hangi şartlarla idarî makamlara verdiğini bildirebilir. Bu yolda bir be-yan, yukarıdaki 2. fıkraya göre yapılması gereken bildirme yerine geçer.

Madde 10

İstenilen Devlet :

- (a) İstek 6. ve 7. maddelerin 1. fıkralarına uygun değilse,
- (b) KoŒuŒturma yapılması 35. madde hükümlerine aykırı ise,
- (c) İstek tarihinde kamu dâvası istiyen Devlette ve bu Devle- tin kanununa göre zamanaşımına uğramışsa, İsteği işleme koymaz.

Madde 11

İstenilen Devlet, 10. madde hükmü saklı kalmak üzere, ancak aşağıdaki hallerden en az birinde isteğin bir parçasını veya bütünü- nü reddedebilir :

- (a) İsteğin 8. madde uyarınca dayandığı sebebin yersiz olduğu görüşünde ise,
- (b) Sanık istenilen Devlette mutat surette oturmuyorsa,
- (c) Sanık istenilen Devletin vatandaşı değilse ve suç tarihinde bu Devlet ülkesinde mutat surette oturmuyor idiyse,

(d) Koğuşturulması istenen suçun siyasi nitelik taşıdığı yahut tamamen askerî veya malî bir suç olduğu görüşünde ise,

(e) Koğuşturma isteğinin ırk, din, milliyet veya siyasi düşüncelere dayandığını kabul ettirecek ciddi sebepler bulunduğu görüşünde ise,

(f) Eyleme kendi kanunu uygulanabiliyorsa ve isteğin alındığı tarihte bu kanuna göre kamu dâvası zamanaşımına uğramışsa (Bu takdirde bu Sözleşmenin 26. maddesinin 2. fıkrası uygulanmayacaktır),

(g) Yetkisi sadece 2. maddeye dayanıyorsa ve isteğin alındığı tarihte kamu dâvası kendi kanununa göre zamanaşımına uğramışsa (Bu takdirde 23. madde gereğince sürenin altı ay uzadığı gözönünde tutulacaktır),

(h) Suç istiyen Devletin ülkesi dışında işlenmişse,

(i) Koğuşturma istenilen Devletin milletlerarası taahhütlerine aykırı ise,

(j) Koğuşturma istenilen Devletin hukuk düzeninin temel prensiplerine aykırı ise,

(k) İstiyen Devlet bu Sözleşmede öngörülen bir usul kuralını çiğnemişse.

Madde 12

1. İstenilen Devlet, isteği kabul ettikten sonra, bu Sözleşmenin 10. maddesinde belirtilen sebeplerden birinin ortaya çıkması halinde kabulünü gerialır.

2. İstenilen Devlet :

(a) Kendi ülkesinde yapılacak duruşmada sanığın hazır bulunmasının sağlanamayacağı yahut muhtemel mahkûmiyetin kendi ülkesinde yerine getirilemeyeceği anlaşılırsa,

(b) 11. maddede öngörülen red sebeplerinden biri, iş henüz mahkeme önüne gelmeden önce meydana çıkarsa,

(c) İstiyen Devletin muvafakat etmesi şartı ile diğer hallerde, kabulünü gerialabilir.

Bölüm 2 : Aktarma usulü**Madde 13**

1. Bu Sözleşmede öngörülen istekler yazılı olarak yapılır. Bu istekler ve bu Sözleşmenin uygulanması için gerekli her türlü bildirmeler ya istiyen Devletin Adalet Bakanlığı tarafından istenilen Devletin Adalet Bakanlığına yahut özel anlaşma gereğince doğrudan doğruya istiyen Devlet makamları tarafından istenilen Devletin makamlarına yapılır. Cevaplar da aynı yolla verilir.

2. Geciktirilemeyecek hallerde istekler ve bildirmeler Suç Polisi Milletlerarası Kuruluşu (Interpol) aracılığı ile yapılabilir.

3. Sözleşen Devletler, Avrupa Konseyi Genelsekreterine yapacakları bir beyan ile bu maddenin 1. fıkrasında öngörülen yazışma kaidesine istisna koymak istediklerini bildirebilirler.

Madde 14

Sözleşen Devletlerden biri bir diğerrinin verdiği bilgilerin bu Sözleşmenin uygulanması için yetersiz olduğu görüşünde ise, gerekli ek bilgileri ister. Bu bilgilerin elde edilmesi için bir süre tayin edebilir.

Madde 15

1. Koğuşturma istekleri, ceza dosyasının aslı veya aslına uygunluğu belirtilen bir sureti ve diğerr gerekli belgeler ile birlikte gönderilir. Bununla beraber sanık, 5. Bölüm hükümleri uyarınca tutuk ise istiyen Devlet koğuşturma isteğı ile birlikte gönderemediğı belgeleri sonra da gönderebilir.

2. İstiyen Devlet isteğinin gönderilmesinden sonra bu Devlette yapılan ve ceza dâvası ile ilgili olan her muhakeme işlemini ve her tedbiri yazılı olarak istenilen Devlete bildirir. Gerekli belgeler de birlikte gönderilir.

Madde 16

1. İstenilen Devlet, koğuşturma isteğı üzerine verdiği kararı istiyen Devlete derhal bildirir.

2. İstenilen Devlet kamu dâvası açılmadığını veya açılmışsa hangi kararlarla sonuçlandığını da istiyen Devlete bildirir. Yazılı kararların aslına uygunluğu belirtilecek bir sureti de istiyen Devlete gönderilir.

Madde 17

İstenilen Devlet, yetkisi sadece 2. maddeye dayanıyorsa, istek hakkında bir karar almadan önce, görüşlerini bildirebilmesi amacı, ile koğuşturma istendiğini sanığa haber verir.

Madde 18

1. Bu Sözleşmenin uygulanması ile ilgili belgelerin tercümesi, bu maddenin ikinci fıkrası hükümleri saklı olmak üzere, istenmiyecektir.

2. Bu belgelerin tercümeleri ile birlikte gönderilmelerini istemek hakkını Sözleşen Devletler, imzalarken yahut onaylama, kabul veya katılma belgesini verirken Avrupa Konseyi Genelsekreteline hitap eden bir beyan ile, 16. maddenin 2. fıkrasında sözü geçen yazılı karar sureti müstesna olmak üzere, saklı tutabilirler. Diğer sözleşen Devletler ya bu Devletin milli dilinde yahut Avrupa Konseyinin resmi dillerinden bu Devletçe seçilecek birinde yapacakları tercümeleri göndereceklerdir. Bununla beraber bu seçim mecburî değildir. Diğer sözleşen Devletler karşılıklılık kuralını uygulayabileceklerdir.

3. Bu madde, isteklerin ve ilişik belgelerin tercümesi ile ilgili olarak iki veya daha fazla Devlet arasında yapılmış veya yapılacak anlaşma ve uyuşmalara tesir etmeyecektir.

Madde 19

Bu Sözleşmenin uygulanması için gönderilen belgeler imza tasdiki formalitesinden muaf tutulmuşlardır.

Madde 20

Sözleşen Devletlerden her biri, bu Sözleşmenin uygulanmasından doğacak masrafların ödettirilmesini diğerlerinden istemekten karşılıklı olarak vazgeçmiştir.

Bölüm 3 : Koğuşturma isteğinin istiyen Devletteki sonuçları**Madde 21**

1 İstiyen Devlet koğuşturma istedikten sonra sanığı isteğe yol açan eyleminden ötürü koğuşturmaz, bu eylemden ötürü daha önce verilmiş olan hükmü yerine getiremez. Bununla beraber, istenilen Devletin koğuşturma isteğindeki kararı kendisine bildirilinceye kadar istiyen Devlet, sonsoruşturma yapması için mahkemeye yahut yargılama yapıp ceza vermek yetkisi kendisine tanınmış olan idarî makama başvurmak dışında, her türlü koğuşturma işlemini yapmak hakkını muhafaza eder.

2. İstiyen Devlet :

(a) İstenilen Devlet 10. maddede öngörülen hallerde isteğii işleme koymadığını bildirirse,

(b) İstenilen Devlet 11. maddede öngörülen hallerde isteğii reddettiğini bildirirse,

(c) İstenilen Devlet 12. maddede öngörülen hallerde kabulünü gerilediğini bildirirse,

(d) İstenilen Devlet dava açmama veya açılan davayı düşürme kararı verdiğini bildirirse,

(e) İstenilen Devlet işleme koymama kararını kendisine bildirmeden önce isteğini geri alırsa,

koğuşturma ve yerinegetirme hakkına yeniden kavuşur.

Madde 22

Bu kesime uygun olarak yapılan koğuşturma istekleri, istiyen Devlette kamu davası zamanaşımı süresini altı ay uzatır.

Bölüm 4 : Koğuşturma isteğinin istenilen Devletteki sonuçları**Madde 23**

İstenilen Devletin yetkisi sadece 2. maddeye dayanıyorsa, bu Devlette kamu davası zamanaşımı süresi altı ay uzar.

Madde 24

1. Koğuşturma her iki Devlette şikâyete bağı ise, istiyen Devlette yapılan şikâyet istenilen Devlette yapılmış sayılır.

2. Şikâyet sadece istenilen Devlette aranıyorsa, bu Devletin yetkili makamı şikâyet yetkisi olan kişiye koğuşturmaya muvafakat etmemek hakkı bulunduğunu yazı ile bildirir. Bu kişi bu yazıyı almasından itibaren bir ay içinde koğuşturma yapılmasına muvafakat etmediğini bildirmezse, şikâyet olmadan da koğuşturma yapılır.

Madde 25

İstenilen Devlette suça uygulanacak müeyyide, kanunda başka Devlet kanunundaki müeyyidenin uygulanacağı kabul edilmedikçe, bu Devletin kanununda öngörülen müeyyidedir. İstenilen Devletin yetkisi sadece 2. maddeye dayanıyorsa, bu Devlette uygulanacak müeyyide istiyen Devlet kanununun öngördüğü müeyyideden daha ağır olamaz.

Madde 26

1. İstiyen Devlette koğuşturma amacı ile kanun ve tüzüklere uygun olarak yapılmış işlemler, istenilen Devlette bu Devletin makamları tarafından yapılmış gibi sayılırlar. Ancak bu eşdeğerde sayış, bu işlemlerin istiyen Devletteki isbat kuvvetinin artırılması sonucunu doğuramaz.

2. İstiyen Devlette veya istenilen Devlette muteber olarak yapılan ve zamanaşımını kesen işlemler, diğer Devlette de aynı sonucu doğururlar.

Bölüm 5 : İstenilen Devlette geçici tedbirler

Madde 27

1. Bir Devlet koğuşturma isteği göndermek niyetinde olduğunu diğerine bildirince, istenilen Devlet, yetkisi sadece 2. maddeye dayanıyorsa :

(a) İstenilen Devletin kanunu o suçtan dolayı tutmaya cevaz veriyorsa ve,

(b) Sanığın kaçmasından veya delilleri yoketmesinden korkmak için sebepler varsa,

bu Sözleşme gereğince, sanığın geçici olarak tutulmasına istiyen Devletin isteği üzerine karar verme yetkisine sahiptir.

2. Tutma isteğinde, tutma müzekkeresinin veya istiyen Devletin kanunlarına uygun şekilde ve aynı değerde olmak üzere düzenlenmiş belgenin bulunduğu, hangi suçtan koğuşturulacağı, suçun nerede ve ne zaman işlendiği gösterilecek ve sanığın eşkâli mümkün olduğu kadar açıkça bildirilecektir. Dâva konusu olayın kısa bir açıklaması da yapılacaktır.

3. Tutma isteği, istiyen Devletin 13. maddede belirtilen makamları tarafından istenilen Devletle karşılığı olan makamlara posta ile veya telgrafla yahut yazılı bir iz bırakan her hangi bir vasıta ile veya isteyen Devletin kabul ettiği her hangi bir vasıta ile gönderilir. İstek üzerine ne işlem yapıldığı derhal istiyen Devlete bildirilir.

Madde 28

İstenilen Devlet koğuşturma isteğini 15. maddenin 1. fıkrasında öngörülen belgelerle birlikte alır almaz, koğuşturulması istenilen suçun kendi ülkesinde işlenmesi halinde kendi kanununun uygulanmasına cevaz verdiği, sanığın tutulması ve elkoyma dahil, bütün geçici tedbirlere başvurma yetkisine sahiptir.

Madde 29

1. 27 ve 28. maddelerde öngörülen geçici tedbirlerde bu Sözleşme hükümleri ve istenilen Devletin kanunu uygulanır. Bu tedbirlere son vermenin şartlarını da keza bu Devletin kanunu yahut Sözleşme gösterir.

2. Bu tedbirler 21. maddenin 2. fıkrasının (a) dan (e) ye kadar olan bentlerinde belirtilen hallerde sona erer.

3. 27. madde uyarınca tutulan kişi, istenilen Devlet tutma tarihinden itibaren 18 gün içinde koğuşturma isteğini almadığı takdirde salıverilir.

4. 27. madde uyarınca tutulan kişi, koğuşturma isteği ile birlikte gönderilmesi gereken belgeler bu isteğin alınmasından itibaren 15 gün içinde gelmediği takdirde salıverilir.

5. Sadece 27. maddeye dayanan tutmalar hiç bir zaman 40 günü geçemez.

KESİM IV

CEZA KOĞUŞTURMALARININ ÇOKLUĞU

Madde 30

1. Sözleşen Devletlerden her biri, siyasi veya sadece askerî nitelik taşımadığı kanısında olduğu bir suçtan dolayı kamu davası açmadan önce veya açılan davanın görülmesi sırasında aynı kişi hakkında aynı eylemden dolayı başka bir sözleşen Devlette dava açılmış olduğunu ve görülmekte bulunduğunu öğrenince, kendi koğuşturmasından vazgeçmek veya dava açılmışsa durdurmak veya diğer Devlete aktarmak mümkün olup olmadığını araştıracaktır.

2. Bu Devlet bir olayda dava açılmışsa koğuşturmadan vazgeçmemenin dava açılmışsa davayı durdurmamanın daha uygun olduğunu görürse, diğer Devlete uygun bir zamanda ve en geç esas hakkındaki sonkarardan önce bilgi verir..

Madde 31

1. İlgili Devletler, 30. maddenin 2. fıkrasında öngörülen hallerde, her olayın 8. maddede belirtilen özel durumlarını gözönünde tutarak, tek koğuşturmaya içlerinden hangisinin devam etmesi gerekeceğini tayin için mümkün olan bütün gayreti göstereceklerdir. İlgili Devletler, danışma devresinde ve en geç 30. maddenin 2. fıkrasında belirtilen bilginin gönderilmesinden itibaren 30 günlük sürenin sonuna kadar, esas hakkında karar verilmesini durduracaklardır.

2. 1. fıkra hükümleri :

(a) 30. maddenin 2. fıkrasında öngörülen bilgiyi sonsoruşturma duruşması sanık hazır olduğu halde açıldıktan sonra gönderen,

(b) Bu bilgiyi sorsoruŐturma duruşması sanık hazır olduğu halde açıldıktan sonra alan,

Devletlere uygulanmaz.

Madde 32

İlgili Devletler :

(a) Her birinin ceza kanununa vöre her biri suç teşkil eden maddi bakımdan birbirinden farklı birden fazla eylem bir tek kişiye yahut birlikte hareket eden birden fazla kişiye,

(b) Her birinin ceza kanununa göre suç teşkil eden bir eylem birlikte hareket eden birden fazla kişiye,

isnat edilmiŐse, hakikatın öğrenilmesi ve en elveriŐli müeyyidenin uygulanması amacı ile tek koğuşturmanın içlerinden biri tarafından yapılmasının uygun olup olmadığını ve uygunsa koĐuŐturmayı içlerinden hangisinin yapacağını tayin için gayret göstereceklerdir.

Madde 33

31. maddenin 1. fıkrası ile 32. madde uygulanarak verilmiş olan her karar, ilgili Devletler bakımından, bu SözlöŐmenin öngördüğü koğuşturmanın aktarılmasının bütün sonuçlarını doğurur. Kendi koğuşturmasından vazgeçen Devlet, onu diğerine aktarmıŐ sayılır.

Madde 34

III. kesimin 2. bölümünde öngörölen aktarma usulü, uygun düŐtüĐü ölçüde bu kesimde de uygulanır.

KESİM V

NE BIS IN IDEM

Madde 35

1. Kesin ve yerine getirilebilir bir yargı ile yargılanmıŐ olan kişi :

(a) Beraat etmiŐse,

(b) Hakkında müeyyide hükmolunup da:

- (i) Bu müeyyide tamamen yerine getirilmişse veya yerine getirilmekte ise,
- (ii) Müeyyidenin tamamı veya yerine getirilmemiş kısmı genel veya özel affa uğramışsa,
- (iii) Müeyyide zamanaşımı yüzünden yerine getirilemiyorsa,

(c) Mahkeme suçluluğu tesbit edip müeyyideyi tayin etmemişse,

aynı eylemden ötürü diğer bir sözleşen Devlette koğuşturulamaz, mahkûm edilemez veya hakkındaki müeyyide yerine getirilemez.

2. Bununla beraber sözleşen Devletler, yargının konusu olan eylem bu Devletlerde kamusal nitelikte bir kişiye, bir kuruma veya bir şeye karşı işlenmişse yahut yargıya konu olan kişi bu Devletlerde kamusal nitelik taşımakta ise, kendileri koğuşturma istemiş olmadıkça, «ne bis in idem» sonucunu kabule mecbur değildirler.

3. Ülkesinde eylem işlenen yahut kendi kanununa göre işlendiğini kabul eden Devlet de, kendisi koğuşturma istemiş olmadıkça, «ne bis in idem» sonucunu kabule mecbur değildir.

Madde 36

Sözleşen bir Devlette yargılanan kişi aleyhine diğer bir sözleşen Devlette aynı eylemden ötürü yeni bir koğuşturma yapıldığında, yargının yerine getirilmesi dolayısı ile hürriyetten yoksun kılınma süresi, yeniden hükmolunacak müeyyideden mahsup edilecektir.

Madde 37

Bu kesim, yabancı memlekette verilen ceza yargılarının «ne bis in idem» sonucunu daha geniş ölçüde kabul eden milli kanunların uygulanmasına engel olmıyacaktır.

KESİM VI**SON HÜKÜMLER****Madde 38**

1. Bu Sözleşme Avrupa Konseyi üyesi Devletlerin imzalarına açık tutulacaktır. Sözleşme onaylanacak veya kabul edilecektir. Onaylama veya kabul belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreterine verilecektir.

2. Sözleşme, onaylama veya kabul hakkındaki üçüncü belgenin verilmesinden üç ay sonra yürürlüğe girecektir.

3. Sözleşme, daha sonra onaylıyan veya kabul eden imzalayıcı Devletler bakımından, onaylama veya kabul belgelerinin verilmesinden üç ay sonra yürürlüğe girer.

Madde 39

1. Bu Sözleşme yürürlüğe girdikten sonra, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Konsey üyesi olmıyan bir Devleti de Sözleşmeye katılmaya davet edebilecektir. Davet hakkındaki karar, Sözleşmeyi onaylamış olan Konsey üyelerinin oybirliği ile verilecektir.

2. Katılma, bunu belirten belgenin Avrupa Konseyi Genel Sekreterine verilmesi ile olacak ve bu tarihten üç ay sonra hüküm ifade edecektir.

Madde 40

1. Sözleşen Devletler, imzalarırken veya onaylama, kabul yahut katılma belgelerini verirken, bu Sözleşmenin uygulanacağı ülke veya ülkeleri tayin edebileceklerdir.

2. Sözleşen Devletler, onaylama, kabul veya katılma belgelerini verirken veya daha sonra Avrupa Konseyi Genel Sekreterine yapacakları bir beyan ile bu Sözleşmenin uygulanmasını evvelce bildirdikleri ülkelerden başka dış münasebetlerini idare ettikleri yahut namlarına hareket etmeğe mezun buldukları ülke veya ülkelere yayabileceklerdir.

3. Yukarıki fıkra gereğince yapılacak her beyan, bu beyanda

gösterilen ülkeler hakkında olmak üzere, bu Sözleşmenin 45. maddesindeki şartlarla geriahnabilir.

Madde 41

1. Sözleşen Devletler, imzalarken veya onaylama, kabul yahut katılma belgelerini verirken I sayılı ekte gösterilen çekincelerden birini veya daha fazlasını kullanacaklarını beyan edebilecekler veya II sayılı eke uygun bir beyanda bulunabileceklerdir.

2. Sözleşen Devletler, yukarıki fıkraya uygun olarak kullandıkları çekincelerin veya yaptıkları beyanların tamamını veya bir kısmını, Avrupa Konseyi Genelsekreterine yapacakları bir beyan ile geriahnabileceklerdir. Bu beyanlar alındıkları tarihte hüküm ifade edecektir.

3. Sözleşen Devletlerden bu Sözleşme hükümlerinden biri konusunda çekince beyan edenler, bu hükmün başka bir Devletçe uygulanmasını istiyemezler. Bununla beraber çekince kısmı işe veya şarta bağlanmışsa, ancak kabul ettikleri ölçüde uygulanmasını isteyebilirler.

Madde 42

1. Sözleşen Devletler, bu Sözleşmenin III sayılı ekine konulmasını istedikleri kanunî hükümleri, Avrupa Konseyi Genelsekreterine yapacakları bir beyan ile her zaman bildirebilirler.

2. III sayılı ekte gösterilen millî kanunlardaki her değişiklik, bu ekte verilen bilgiyi yanlış hale getiriyorsa, Avrupa Konseyi Genelsekreterine bildirilecektir.

3. Yukarıki fıkralar gereğince III sayılı ekte yapılan her değişiklik, her sözleşen Devlet bakımından, Genelsekreter tarafından kendisine yapılan bildirme tarihinden itibaren bir ay sonra hüküm ifade eder.

Madde 43

1. Bu Sözleşme, suçluların geriverilmesini yahut özel konuları düzenliyen milletlerarası sözleşmelerden doğan hak ve borçlara tesir etmiyecek ve sözleşen Devletler arasında yapılmış diğer sözleş-

melerde bulunan ve bu Sözleşmenin konusunu teşkil eden maddelerle ilgili hükümlere de dokunmayacaktır.

2. Sözleşen Devletler, bu Sözleşme ile düzenlenen meselelerle ilgili olarak ancak bu Sözleşmenin hükümlerini tamamlamak veya bu Sözleşme prensiplerinin uygulanmasını kolaylaştırmak üzere aralarında iki veya daha fazla taraflı sözleşmeler yapabilirler.

3. Bununla beraber, sözleşen Devletler aralarında belli bir rejim yahut tek tip kanun esası üzerine ilişkiler kurmuşlarsa veya kurarlarsa, istedikleri takdirde bu konulardaki karşılıklı ilişkilerini düzenlemede sadece bu sistemlere dayanmak ve bu Sözleşme hükümlerini gözönünde tutmamak yetkisine de sahip olacaklardır.

4. Sözleşen Devletlerden karşılıklı ilişkilerinde bu Sözleşmeyi yukarıki fıkra gereğince uygulamayabilecek olanlar bunu Avrupa Konseyi Genel Sekreterine yazı ile bildireceklerdir.

Madde 44

Avrupa Konseyinin «Suç Meseleleri Avrupa Komitesi», bu Sözleşmenin uygulanmasını izliyecek ve, gerektiğinde, uygulamadan çıkacak güçlüklerin dostça çözülmesini kolaylaştıracaktır.

Madde 45

1. Bu Sözleşme süresiz olarak yürürlükte kalacaktır.

2. Sözleşen Devletler bu Sözleşmeden ayrıldıklarını Avrupa Konseyi Genel Sekreterine yapacakları yazılı bir beyan ile bildirebileceklerdir.

3. Sözleşmeden ayrılma, bildirmenin Genel Sekreterce alınmasından altı ay sonra hüküm ifade edecektir.

Madde 46

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Konsey üyesi Devletlere ve bu Sözleşmeye katılan her Devlete :

- (a) Her imzalanışı,
- (b) Her onaylama, kabul veya katılma belgesinin alınışını,
- (c) 38. madde uyarınca kendisine yapılan her beyanı,

- (d) 9. maddenin 3. fıkrası uyarınca kendisine yapılan her beyanı,
- (e) 13. maddenin 3. fıkrası uyarınca kendisine yapılan her beyanı,
- (f) 18. maddenin 2. fıkrası uyarınca kendisine yapılan her beyanı,
- (g) 40. maddenin 2. ve 3. fıkraları uyarınca kendisine yapılan her beyanı,
- (i) Çekince veya beyanların 41. maddenin 2. fıkrası uyarınca geriatınmasını,
- (j) 42. maddenin 1. fıkrası uyarınca yapılan her beyanı ve aynı maddenin 2. fıkrası uyarınca sonradan yapılacak her bildirmeyi,
- (k) 43. maddenin 4. fıkrası uyarınca kendisine yapılan her bildirmeyi,
- (l) 45. madde uyarınca kendisine yapılan her bildirmeyi ve Sözleşmeden ayrılmanın hüküm ifade edeceği tarihi bildirecektir.

Madde 47

Bu Sözleşme ve onun caiz gördüğü beyan ve bildirmeler ancak sözleşen ilgili Devletler arasında yürürlüğe girmesi tarihinden sonra işlenecek suçlara uygulanacaktır.

E K İ

Sözleşen Devletlerden her biri :

- (a) Tamamen dinî nitelikte gördükleri bir suçtan ötürü yapılan koğuşturma isteğini reddetmek,
- (b) Kendi kanununa göre cezalandırılması sadece idarî makamların yetkisine giren bir eylemden ötürü yapılan koğuşturma isteğini reddetmek,
- (c) 22. maddeyi kabul etmemek,

(d) 23. maddeyi kabul etmemek,

(e) 25. maddenin ikinci cümlesindeki hükmü anayasa sebebiyle kabul etmemek,

(f) Kendi kanununa göre yetkili olduğu hallerde 26. maddenin 2. fıkrasını kabul etmemek,

(g) Kendi kanununa veya diğer Devletin kanununa göre cezalandırılması sadece idari makamların yetkisine giren eylem hakkında 30 ve 31. maddeleri uygulamamak,

(h) V. kesimi kabul etmemek

hakkını saklı tuttuğunu beyan edebilir.

E K II

Sözleşen Devletlerden her biri, anayasaya dayanarak, ancak kendi kanununda açıklanmış olan hallerde koğuşturma isteyebileceğini veya bu yoldaki istekleri kabul edebileceğini beyan edebilir.

Sözleşen Devletlerden her biri «vatandaş» terimine bu Sözleşme bakımından verdiği mânâyı bir beyan ile bildirebilir.

E K III

«Ceza kanunlarına göre suç»lardan başka suçların listesi

Aşağıdaki suçlar, ceza kanunlarına göre suçlarla bir tutulacaktır :

Fransada : «Contravention de grande voirie» olarak müeyyidelendirilen kanuna aykırı eylemler

Federal Almanyada : 24 Mayıs 1968 tarihli «Gesetz über Ordnungswidrigkeiten» kanununun (BGBL 1968, I 481) koyduğu muhakeme usulünün uygulandığı kanuna aykırı eylemler

İtalyada : 3 Mart 1967 tarihli 317 sayılı kanunun uygulandığı kanuna aykırı eylemler.